

Naturvisioner for Bøtø Plantage

Indledning.....	3
Almindelig beskrivelse	3
Status og skovkort	3
Offentlige reguleringer	4
Natura 2000.....	4
Naturbeskyttelseslovens § 3.....	4
Nøglebiotoper.....	4
Bevaring af gamle træer	5
Naturvisioner	5
En samlet plan for Bøtø Nor	5
En plan for naturen i Bøtø Plantage	5
Bilag	7

Indledning

Det er tanken, at ”Naturvisioner for Bøtø Plantage” sammen med ”Notat om natur og forslag til naturforbedrende tiltag i Bøtø Plantage”, der er udarbejdet af Guldborgsund Kommune, skal virke som inspiration for ejere og beslutningstagere og således medvirke til, at naturen i Bøtø Plantage sikres og udbygges.

Bøtøgaard Plantage hører under Halsted Kloster Gods, og er delt i to selvstændige ejendomme. Denne rapport omhandler alene den nordlige del på 173 ha, der efterfølgende er benævnt Bøtø Plantage. Der er i 2010 udarbejdet en ”Grøn driftsplan for Bøtøgaard Plantage”, og begge ejendomme er PEFC certificeret.

Almindelig beskrivelse

Bøtø Plantage er beliggende mellem Østersøen (en strækning på 2,5 km) og Bøtø Nor reservatet. Hovedparten af plantagen er plantet i begyndelse af 1900-tallet, og efter at det nye dige blev etableret efter stormfloden i 1872. En stor del af plantagen ligger under kote 0. Jordbunden er overvejende sand af afvekslende tykkelse. De lavest liggende områder har åbne drængrøfter, der efterhånden er tilsandede og tilgroede.

Hovedtræarten er skovfyr, der med et dybtgående rodsystem har mulighed for at udnytte næringsstofferne længere nede i jordlaget. Skovfyr har imidlertid svært ved at forynges bl.a. pga. bregner og græs. Sitkagran trives glimrende på de lidt højere liggende dele af plantagen, men angribes af Micans, og må ofte afdrives før den er hugstmoden. Der er i de senere år plantet en del vintereg som læ- og brandbælter, men eg vil i fremtiden også blive anvendt f.eks. i indblanding med skovfyr og birk. Birk er den af løvtræarterne, der klarer sig bedst af alle løvtræarter på såvel de højere liggende tørre dele som de lavtliggende våde områder.

De naturgivne forhold har ændret sig i takt med, at plantagen og træerne er blevet ældre. Bevoksninger af store træer bruger meget vand, og der er tildens til, at plantagen er blevet mere tør på de højere beliggende områder, medens den er blevet mere våd på de lavere liggende områder, hvor mange drængrøfter er faldet sammen.

Status og skovkort

Status og skovkort er udarbejdet i 2010, og er løbende blevet ajourført i takt med skovningsarbejder, og/eller ændringer af driftsforhold. Som bilag 1 er indsat skovkort samt arealtabel for 2010, der viser et areal på 150,6 ha, hvortil skal lægges 2,5 ha for veje og spor.

Offentlige reguleringer

Natura 2000

Bøtø Nor området og hermed en del af plantagen er omfattet af Natura 2000 (EF-Fuglebeskyttelsesområde 82). I udpegningsgrundlaget er anført:

”Bøtø Nor er især udpeget af hensyn til store mængder rastende gæs og svaner i vinterhalvåret. Fuglene fouragerer på de vidtstrakte lavtliggende marker med enårige afgrøder og overnatter dels på søen dels på det omliggende havområde (område 83). Der er tale om størrelser på op til 6000 sædgæs, 2600 grågæs og 600 bramgæs. Hertil kommer mange sangsvaner, færre kortnæbbede gæs (et nyt fænomen i området) og få pibesvaner som ikke er på udpegningsgrundlaget, og som ikke p.t. opfylder 1% kriteriet for rastende trækfugle, selvom mængden af sangsvaner er stigende år for år. Med den nuværende landbrugsdrift vurderes rastepotentialet for trækfuglene at være lidt større end i dag, men i visse vintre synes det som om alle egnede marker er fyldt.

I udpegningsgrundlaget er Tranen både medtaget som rastende/trækkende og som ynglefugl. Efterår og forår raster end del traner jævnlige i området især omkring Bøtø Nor-søen og der ses til tider op til 59 i en flok. I de allerseneeste år har Tranen etableret sig som ynglefugl i rørskovene ved søen og fik i 2005 en unge på vingerne; det første sikre ynglepar i amtet. Også i 2006 ser det ud til at Tranen har etableret sig i rørskovene. Der burde være potentiale til flere ynglepar i Bøtø Nor.

Rørskovene huser flere par af Rørhøg: op til 3 par er registreret i området. Plettet Rørvagtelt havde i 80'erne og 90'erne en lille, fast bestand i rørskovene, senest i 1995 med 3 par. Arten er ikke registreret senere, men der kan godt være par af arten i området i dag. Potentialet er til stede for et mindre antal par. Engsnarren er på udpegningsgrundlaget, men ikke registreret i området. Potentialet vurderes med den nuværende drift ikke at være stort for arten.”

Naturbeskyttelseslovens § 3

Af kortbilaget fremgår hvilke naturtyper, der er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Det drejer sig om søer/vandhuller i afd. 4j og 5f, og afd. 1a, der er registreret som mose.

Kort med Natura 2000 og Beskyttede naturtyper er indsat som bilag 2.

Nøglebiotoper

I forbindelse med udarbejdelse af Grøn Driftsplan er der udpeget nøglebiotoper. Nøglebiotoper er vigtige for den biologiske værdi i skove, fordi de indeholder naturtyper, strukturer, elementer eller arter, der er med til at sikre den biologiske mangfoldighed. Nøglebiotoperne er registreret på kortbilag og er beskrevet i driftsplanen mht. sårbarhed, trusler og plejebestand.

Kort og liste med Nøglebiotoper er indsat som bilag 3.

Bevaring af gamle træer

For at beskytte yngle- og rasteområder for de lokale bestande af flagermus er der i 2010 udpeget ca. 300 gamle og store træer og trægrupper, der skal bevares til forfald. Hulheder og sprækker i træer er meget vigtige opholdssteder for flagermusene. Samtidig vil de nye tiltag med vandhuller, enge og afgræsning være med til at forbedre tilstanden for flagermusene.

Bevaring af gamle træer vil samtidig tilgodese insekter, svampe og hulrugende fugle.

Kortet ”Bevaring af træer til forfald, flagermustræer” er vist som bilag 4.

Naturvisioner

En samlet plan for Bøtø Nor

Der bør udarbejdes en samlet plan for Bøtø Nor, der som minimum omfatter det fredede Bøtø Nor (173 ha, hvoraf 105 ha ejes staten) og Bøtø Plantage (153 ha), men også gerne de udyrkede arealer nord for Bøtø Nor fredningen og en forbindelse til Søndersø. Areal i alt ca. 400 ha, hvoraf ca. 140 ha i dag afgræsses.

I planen bør indgå en kortlægning af de hydrologiske forhold, således at eventuelle ændringer i afvandringsforholdene ikke medfører utilsigtede problemer.

Planen bør udarbejdes i samarbejde mellem Skov- og Naturstyrelsen, Guldborgsund Kommune, Bøtø Nor Pumpelag, Bøtø Plantage og andre berørte naboer.

Målsætningen er at gøre området vådere for at tilgodese de arter, der er omfattet af udpegningsgrundlaget, herunder **at skabe gode betingelser for en fast bestand af ynglende traner**. Den fortsatte drift af de lysåbne arealer vil samtidig tilgodese mange insekter herunder en del sjældne sommerfugle, der findes på lokaliteten.

Kort med fredningsforhold i Bøtø Nor er vist i bilag 5. Kort med afgræsningsarealer i Bøtø Nor er vist som bilag 6.

En plan for naturen i Bøtø Plantage

I Grøn driftsplan for Bøtøgaard Plantage er den overordnede målsætning for ejendommen,

- at skoven skal drives bæredygtigt under hensyntagen til økonomi, økologi og sociale forhold
- at skoven skal drives med naturnær drift

I driftsplanperioden (2010-2019) anbefales det,

- at værnskov i digegraven mod Østersøen (8 ha) og ellesumpen i afd. 1a (10 ha) udlægges som urørt skov

- at arealer med sitkagran, der ligger under kote 0 (afd. 5, 6, 8 og del af afd.1), efter renafdrift overgår til fri succession med birk
- at der udlægges eng omkring søen Fårevask og vandhullet i afd. 5l, samt eng i afd. 9b og på del af afd. 12c
- at afd. 1d (7,4 ha) udlægges som eng til afgræsning

I forbindelse med det videre arbejde med driftsplanen og certificering er det planlagt

- at bevare ca. 300 gamle træer til forfald (flagermus)
- at opbygge en bæredygtig bestand af dåvildt (udsætning)

Som en udløber af samarbejdet med Guldborgsund Kommune og arbejdet med Naturvisioner for Bøtø Plantage overvejes det

- at skabe en vådere skov (sumpskov) på de arealer af afd. 1, 5, 6 og 8 der ligger under kote 0, ved at blokere drængrøfter. Dette projekt skal bl.a. ses i sammenhæng med ønsket om at forbedre forholdene for traner
- at grave 4 nye søer på 2-3.000 m² med rævesikre øer
- at udvide den planlagte eng i afd. 1d med skovgræsning (under gamle skovfyr), og med græsning af overdrev/tøreng afd. 2a og del af afd. 2b (2 ha). Det samlede græsningsområde bliver i alt på 12,8 ha og målet er bl.a. at hjælpe den sjældne sommerfugl Sort Ildfugl, og at få arter af Ulvefod og Kambregne tilbage.

Kort med Naturvisioner for Bøtø Plantage er vist som bilag 7.

Bilag

1. Skovkort og arealtabel
2. Kort med Natura 2000 og Beskyttede Naturtyper
3. Kort og liste med Nøglebiotoper
4. Kort med ”Bevaring af træer til forfald, flagermustræer”
5. Kort med fredningsforhold i Bøtø Nor
6. Kort med afgræsningsarealer i Bøtø Nor
7. Kort med Naturvisioner for Bøtø Plantage